

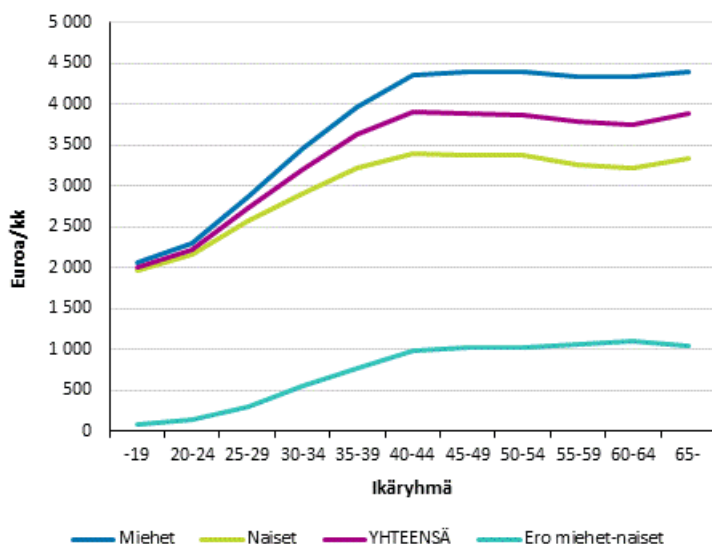
Yksityisen sektorin kuukausipalkat

Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten mediaaniansiot 3 220 euroa vuonna 2017

Korjattu 5.7.2018. Liitetaulukon 2 sarakeotsikot siirretty oikeille paikoilleen. Korjatut merkitty punaisella.

Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin kokoaikaisten kuukausipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan mediaaniansio oli 3 220 ja keskiansio 3 631 euroa kuukaudessa vuonna 2017. Miesten mediaaniansiot olivat 3 650 ja naisten 2 851 euroa. Parhaiten palkattuun kymmenykseen kuuluvat ansaitsivat vähintään 5 563 euroa kuukaudessa ja pienipalkkaisimman kymmenen prosentin ansiot olivat 2 149 euroa tai pienemmät. Säännöllisen ansion indeksin ennakoitu vuosinousu yksityisen sektorin kuukausipalkkaisuilla oli 0,7 prosenttia vuonna 2017.

Kuukausipalkkaisten miesten ja naisten säännöllisen työajan ansiot ikäryhmittäin yksityisellä sektorilla vuonna 2017

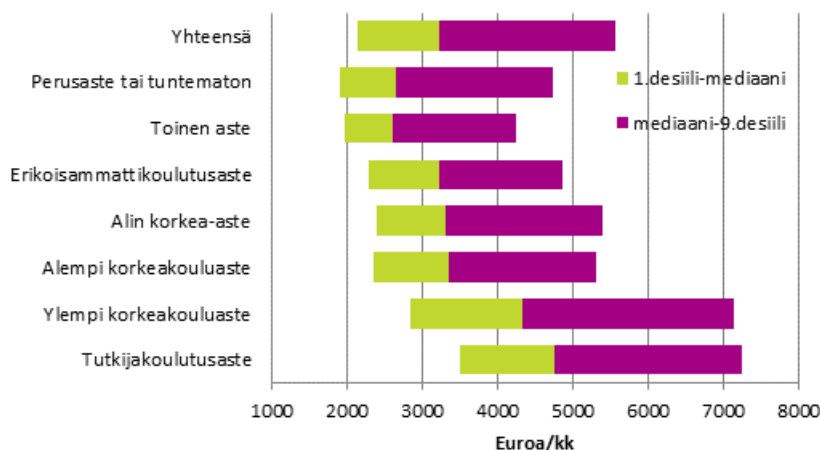
Naisten mediaaniansiot olivat 78 prosenttia miesten ansioista. Palkkaero on pysynyt viime vuodet lähes samana. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisuista oli 51 prosenttia miehiä ja 49 prosenttia naisia. Parhaiten palkattu ikäryhmä oli 40–44-vuotiaat, johon kuuluvien mediaaniansiot olivat keskimäärin 3 600 euroa.

Sukupuolten välinen palkkaero oli sitä pienempi, mitä nuoremista palkansaajista oli kyse. Palkkaero oli suurimmillaan 60–64-vuotiaiden ikäryhmässä.

Yksityisen sektorin ylioppilailla 3 000 euron kuukausiansiot

Yksityisen sektorin kokoaikaisten kuukausipalkkaisten ammattikirjo ja koulutustausta vaihtelee paljon. Noin kolmasosalla eli 32 prosentilla yksityisen sektorin kuukausipalkkaisista korkein suoritettu tutkinto oli toiselta asteelta, mikä tarkoittaa joko ylioppilastutkintoa, ammatillista perustutkintoa tai ammattitutkintoa. Pelkkä ylioppilastutkinto oli kuudella prosentilla eli noin 45 000 yksityisen sektorin kuukausipalkkaisella. Alemman korkeakouluasteen tutkinto oli 24 prosentilla ja ylemmän korkeakouluasteen tutkinto 19 prosentilla. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden mediaaniansiot olivat 3 359 euroa ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden 4 347 euroa. Toisen asteen koulutuksen suorittaneiden mediaaniansiot jäivät 2 620 euroon. Heistä ammatillisen koulutuksen suorittaneiden ansiot olivat 2 563 euroa ja ylioppilaiden 3 000 euroa kuukaudessa. Perusasteen koulutuksen käyneiden mediaaniansiot olivat 2 647 euroa, mikä on enemmän kuin toisen asteen tutkinnon suorittaneilla. Tämä johtuu siitä, että perusasteen käyneiden kanssa samaan luokkaan määritellään myös ne henkilöt, joiden koulutustieto on tuntematon. Aineistosta puuttuu ulkomailta suoritettuja tutkintoja sekä aivan vastikään suoritettuja tutkintoja.

Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansion desiiilipalkat vuonna 2017 koulutusasteen mukaan

Kansallinen koulutusluokitus on uudistunut. Uuden koulutusluokittelun avulla saadaan esimerkiksi ICT-alan koulutuksia tarkasteltua helpommin yhtenä kokonaisuutena. Lisäksi erikoisammattikoulutus on luokiteltu omaksi asteekseen erilleen toisen asteen koulutuksesta.

Kuukausipalkkaisten koulutustaustoissa selkeät sukupuolittaiset erot

Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisista 48 prosentilla eli noin puolella oli kaupan, hallinnon ja oikeustieteiden tai tekniikan alan koulutus. Terveys- ja hyvinvointialoilta ja palvelualoilta valmistuneita oli molempia alle 10 prosenttia. Korkeimmat ansiot olivat tietojenkäsittelyn ja tietoliikenteen, luonnontieteiden sekä yhteiskunnallisilta aloilta valmistuneilla. Matalimmat ansiot olivat palvelualoilta valmistuneilla. Palkansaajien koulutustaustoissa näkyy sukupuolittainen segregatio: esimerkiksi kasvatusaloilta valmistuneista palkansaajista oli 79 prosenttia naisia kun ICT- ja tekniikan alataustaisista naisista oli alle 20 prosenttia.

Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten ansiot koulutusaloittain ja sukupuolittain vuonna 2017

Koulutusala	Lukumäärä yksityisellä sektorilla	Naisten osuus, %	Säännöllisen työajan ansion mediaani		
			Yhteensä	Miehet	Naiset
Koulutusalat yhteensä	726 447	49	3 220	3 650	2 851
Yleissivistävä koulutus	45 574	41	3 000	3 305	2 662
Kasvatusalat	8 292	79	3 437	3 793	3 347
Humanistiset ja taidealat	36 028	66	3 214	3 432	3 110
Yhteiskunnalliset alat	18 150	64	4 017	4 600	3 779
Kauppa, hallinto ja oikeustieteet	175 769	67	3 220	3 900	3 015
Luonnontieteet	12 993	51	3 987	4 283	3 700
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)	53 593	20	4 020	4 082	3 685
Tekniikan alat	174 492	17	3 688	3 790	3 143
Maa- ja metsätalousalat	16 432	43	3 138	3 313	2 725
Terveys- ja hyvinvointialat	69 534	85	2 745	2 970	2 721
Palvelualat	60 852	69	2 457	2 802	2 350
Tuntematon koulutusala	54 738	41	2 649	2 920	2 398

Tilastokeskuksen palkka-aineisto koostuu työnantajajärjestöjen sekä Tilastokeskuksen keräämistä tiedoista. Palkka-aineistossa oleville henkilöille yhdistetään Tilastokeskuksen tutkintorekisterin tiedot.

Yksityisen sektorin kokoaikaisten kuukausipalkkaisten yleisimpiä suoritettuja tutkintoja olivat liikelatouden tradenomin ja opistotasaisen liikelatouden merkonomi tutkinnot. Heitä oli yksityisen sektorin kuukausipalkkaisista 14 prosenttia. Seuraavassa taulukossa on esitelty seitsemän kaikkein yleisintä tutkintoa yksityisellä sektorilla. Yllättävää on, että pelkän ylioppilastutkinnon suorittaneista naisia oli 41 prosenttia. Lisäksi ylioppilastaustaisten miesten ansiot olivat selkeästi suuremmat kuin saman koulutustaustan omaavien naisten, joiden ansiot olivat 19 prosenttia miesten ansioita pienemmät. Ylioppilastaustaiset toimivat yksityisellä sektoreilla eri ammateissa. Yleisimpiä ammattiryhmiä olivat myyjät, myyntiedustajat sekä varastotyöntekijät.

Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten yleisimmät suoritettut tutkinnot ja säännöllisen työajan ansiot sukupuolen mukaan vuonna 2017

Tutkinto	Lukumäärä yksityisellä sektorilla	Naisten osuus, %	Säännöllisen työajan ansion mediaani			
			Yhteensä	Miehet	Naiset	Naisten mediaaniansioiden suhde miesten ansioihin, %
3011 Ylioppilastutkinto	45 370	41	3 000	3 311	2 669	81
3311 Liikelatouden perustutkinto (merkantti, merkonomi)	26 757	70	2 583	2 843	2 512	88
3711 Terveys- ja sosiaalialan peruskoulutus	23 393	87	2 457	2 573	2 442	95
3811 Majoitus-, ravitsemis- ja talousalan peruskoulutus	25 479	71	2 281	2 512	2 212	88
5311 Merkonomi, liikelatouden opistotutkinto	56 508	74	3 149	4 016	3 000	75
6311 Tradenomi, liikelatouden ammattikorkeakoulututkinto	46 757	65	3 182	3 568	3 020	85
7321 Kauppatieteiden maisteri, kauppatieteiden kandidaatti (ylempi)	20 357	53	4 523	4 974	4 238	85

Erikoisammattikoulutuksen suorittaneita oli yksityisellä sektorilla kaksi prosenttia ja heidän mediaaniansionsa olivat keskimäärin 3 220 euroa kuukaudessa. Yleisimpiä olivat tekniikan ja johtamisen

erikoisammattitutkinnot, majoitus- ja ravitsemisalalan sekä kaupan esimiehen erikoisammattitutkinnot. Henkilöt, joilla on sekä erikoisammattitutkinto että esimerkiksi korkeakoulututkinto, näkyvät aineistossa korkeimman suoritetun tutkinnon eli korkeakoulututkinnon suorittaneina.

Vaativammissa tehtävissä työskentelevillä suurempi palkkahajonta

Yksityisen sektorin kokoaikaisten kuukausipalkkaisten suurimmat ammattiryhmät ovat asiantuntijat (31 prosenttia), erityisasiantuntijat (28 prosenttia) sekä palvelu- ja myyntityöntekijät (17 prosenttia). Lisäksi työskennellään toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijöinä (10 prosenttia) sekä johtajina (5 prosenttia). Aineistossa on myös jonkun verran muihin ammattiryhmiin kuuluvia kuten rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöitä sekä prosessi- ja kuljetustyöntekijöitä.

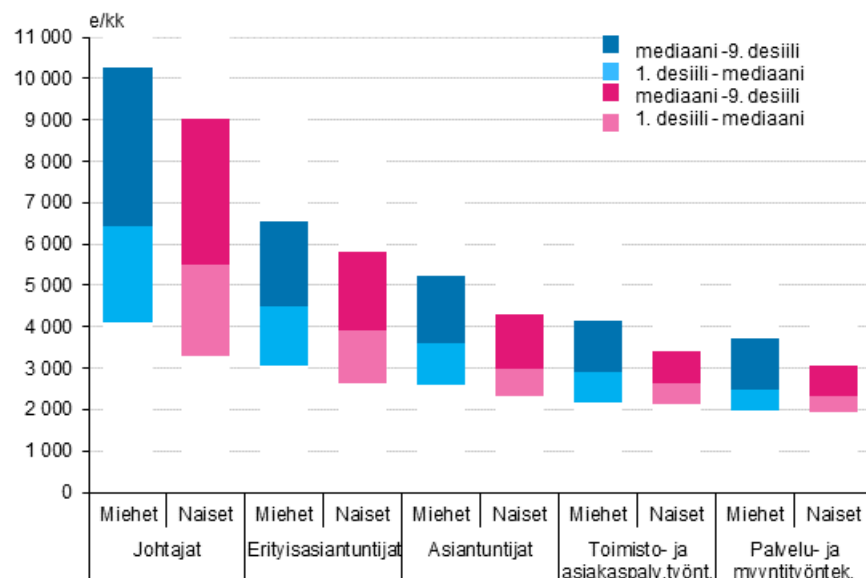
Johtajien ammattiryhmässä parhaiten palkatun kymmenen prosentin joukko ansaitsi vähintään 10 000 euroa kuukaudessa, kun taas alimmin palkattu kymmenes sai korkeintaan 3 800 euroa. Parhaiten palkatun kymmenyksen ansiot olivat siten 2,6-kertaiset alimpaan kymmenykseen verrattuna. Myös erityisasiantuntijoiden palkkahajonta oli suurta: korkeimmin palkatut erityisasiantuntijat ansaitsivat 2,2 kertaa matalapalkkaisiin nähden. Toimisto- ja asiakaspalvelutehtävissä sekä palvelu- ja myyntityössä toimivien palkat erosivat toisistaan vähemmän: ylimmin palkattu kymmenes ansaitsi noin 1,7 kertaa sen, mitä matalimmin palkatut.

Myös sukupuolittain tarkasteltuna palkkaerot olivat johtajien kesken suurimmat. Naisjohtajien mediaaniansiot olivat 22 prosenttia pienemmät kuin miesjohtajien vastaavat. Asiantuntijanaisten mediaaniansiot olivat 17 prosenttia pienemmät ja erityisasiantuntijoiden 15 prosenttia pienemmät kuin miesten. Toimisto- ja asiakaspalvelutehtävissä sukupuolten mediaanipalkkojen ero oli yhdeksän prosenttia ja palvelu- ja myyntityössä seitsemän prosenttia.

Sukupuolten sisäisessä vertailussa miesten palkkojen keskinäinen vaihtelu oli suurempaa kuin naisilla. Parhaiten palkatut miehet eli yhdeksänten desiiliin kuuluvat ansaitsivat 2,7-kertaisesti matalimmin palkattuihin. Vastaava suhde naisilla oli vain 2,3. Johtajien keskuudessa naisten palkat puolestaan vaihtelivat miesjohtajia enemmän. Naisjohtajien yhdeksännen desiilin palkka oli 2,7-kertainen ja miesjohtajien 2,5-kertainen ensimmäiseen desiiliin verrattuna.

On huomioitava, että johtajien ansiotiedot eivät ole kaikilta osin kattavat, sillä Tilastokeskuksen palkka-aineistossa ei pääsääntöisesti ole ylimmän johdon palkkoja.

Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten desiilipalkat ammattiluokituksen pääryhmän ja sukupuolen mukaan vuonna 2017

Yksityisen sektorin kuukausipalkkatilasto kuvaa järjestäytyneiden yritysten noin 596 000 ja järjestäytymättömien yritysten noin 131 000 palkansaajaa. Tilaston lähteenä olevat palkkatiedot koostuvat järjestäytyneiden yritysten 466 000 ja järjestäytymättömien yritysten 39 000 palkansaajan tiedoista, jotka korotetaan tutkimuskehikon tasolle. Palkkatiedoista suurin osa on kerätty syyskuulta, joka on Elinkeinoelämän keskusliiton keräämien tietojen viiteajankohta. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon palkkatiedot ovat kesäkuulta ja muut palkka-aineistot lokakuulta.

Tilaston ansiokäsite *säännöllisen työajan ansio* sisältää kuukausipalkan, työaikalisät, luontoisetujen verotusarvon ja provision/myyntipalkkion keskimäärin kuukaudessa. Ylitöiden ja tulospalkkioiden osuutta ei lasketa tähän ansiökäsitteeseen. Kuukausipalkkatilasto sisältää kokoaikaiset kuukausipalkkaiset palkansaajat. Osa-aikaisiksi luokitellaan palkansaajat, joiden säännöllinen viikkotyöaika on alle 90 prosenttia alan yleisestä työajasta.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot koulutusasteen ja -alan mukaan vuonna 2017.....	7
Liitetaulukko 2. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten lukumäärät ja säännöllisen työajan mediaaniansiot sukupuolen mukaan 2017 (Liitetaulukon sarakeotsikoita korjattu 5.7.2018).....	8
Liitetaulukko 3. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten palkansaajien lukumäärät ja säännöllisen työajan mediaaniansiot 2017 ammattiluokituksen pääluokan ja ikäryhmän mukaan.....	8
Liitetaulukko 4. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot koulutusasteen mukaan vuonna 2017	9
Liitetaulukko 5. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten lukumäärät lähdeaineiston mukaan vuonna 2017.....	9
Laatuseloste: Yksityisen sektorin palkat.....	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot koulutusasteen ja -alan mukaan vuonna 2017

	Koulutusala	Yhteensä	Toinen aste	Erikoisammatti-koulutusaste ²⁾¹⁾	Alin korkea-aste	Alempi korkeakouluaste	Ylempi korkeakouluaste	Tutkija-koulutusaste
Lukumäärät	Koulutusalat yhteensä	726 447	234 131	12 753	102 199	171 531	135 269	16 506
	Yleissivistävä koulutus	45 574	45 574	-	-	-	-	-
	Kasvatusalat	8 292	240	90	682	1 817	4 651	812
	Humanistiset ja taidealat	36 028	7 566	170	1 242	8 622	16 466	1 963
	Yhteiskunnalliset alat	18 150	56	-	413	2 470	13 473	1 738
	Kauppa, hallinto ja oikeustieteet	175 769	39 068	7 315	55 038	41 870	31 420	1 059
	Luonnontieteet	12 993	254	6	-	869	8 523	3 341
	Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)	53 593	8 912	176	7 275	22 101	13 872	1 258
	Tekniikan alat	174 492	58 612	1 095	18 285	57 760	35 132	3 608
	Maa- ja metsätalousalat	16 432	5 470	83	2 142	4 893	3 396	449
	Terveys- ja hyvinvointialat	69 534	27 700	507	12 251	20 365	6 597	2 115
	Palvelualat	60 852	40 536	3 311	4 836	10 569	1 485	114
	Mediaaniansio	Koulutusalat yhteensä	3 220	2 620	3 220	3 321	3 359	4 347
Yleissivistävä koulutus		3 000	3 000	-	-	-	-	-
Kasvatusalat		3 437	3 088	3 400	3 042	2 690	3 675	4 610
Humanistiset ja taidealat		3 214	2 588	3 435	3 038	3 000	3 488	4 316
Yhteiskunnalliset alat		4 017	2 584	-	2 793	3 295	4 037	4 820
Kauppa, hallinto ja oikeustieteet		3 220	2 604	3 500	3 150	3 126	4 944	5 403
Luonnontieteet		3 987	2 291	..	-	2 922	3 890	4 481
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)		4 020	3 125	3 499	4 184	3 883	4 608	5 000
Tekniikan alat		3 688	2 845	3 380	3 943	3 843	4 636	5 160
Maa- ja metsätalousalat		3 138	2 400	2 742	3 270	3 169	4 304	4 687
Terveys- ja hyvinvointialat		2 745	2 441	2 636	3 055	2 770	4 300	4 937
Palvelualat		2 457	2 309	2 685	2 992	2 800	3 980	4 414

1) - Ei yhtään havaintoa

2) .. Tieto on liian epävarma esitettäväksi

Liitetaulukko 2. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten lukumäärät ja säännöllisen työajan mediaaniansiot sukupuolen mukaan 2017 (Liitetaulukon sarakeotsikoita korjattu 5.7.2018)

Ammatin pääluokka	Lukumäärä				Säännöllisen työajan ansion mediaani			
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Naisten osuus kaikista, %	Yhteensä	Miehet	Naiset	Naisten mediaaniansioiden suhde miesten ansioihin, %
Yhteensä	726 447	370 752	355 695	49	3 220	3 650	2 851	78
1 Johtajat	37 334	25 637	11 698	31	6 120	6 433	5 484	85
2 Erityisasiantuntijat	202 731	118 025	84 706	42	4 222	4 485	3 900	87
3 Asiantuntijat	224 365	121 452	102 913	46	3 319	3 606	3 000	83
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	71 327	18 483	52 843	74	2 700	2 916	2 653	91
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	122 409	44 042	78 366	64	2 389	2 500	2 336	93
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	1 333	568	765	57	2 237	2 370	2 159	91
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	18 000	15 270	2 730	15	2 804	2 857	2 507	88
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	17 100	11 323	5 777	34	2 676	2 842	2 429	85
9 Muut työntekijät	30 791	15 352	15 440	50	2 138	2 342	2 004	86
Tuntematon	1 016	576	441	43	2 982	3 026	2 830	94

Liitetaulukko 3. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten palkansaajien lukumäärät ja säännöllisen työajan mediaaniansiot 2017 ammattiluokituksen pääluokan ja ikäryhmän mukaan

Ammatin pääluokka	Lukumäärä	Säännöllisen työajan ansion mediaani, euroa/kk						
		Yhteensä	alle 20	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	yli 60
Yhteensä	726 447	3 220	1 937	2 473	3 200	3 571	3 434	3 330
1 Johtajat	37 334	6 120	..	3 894	5 203	6 326	6 485	6 268
2 Erityisasiantuntijat	202 731	4 222	..	3 028	3 920	4 500	4 559	4 576
3 Asiantuntijat	224 365	3 319	2 120	2 780	3 309	3 509	3 449	3 376
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	71 327	2 700	1 900	2 362	2 670	2 811	2 843	2 772
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	122 409	2 389	1 967	2 202	2 406	2 474	2 475	2 452
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	1 333	2 237	..	1 938	2 148	2 392	2 372	2 253
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	18 000	2 804	1 779	2 456	2 780	2 950	2 959	2 931
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	17 100	2 676	1 981	2 383	2 764	2 814	2 792	2 633
9 Muut työntekijät	30 791	2 138	1 830	2 028	2 227	2 182	2 143	2 109
Tuntematon	1 016	2 982	..	2 522	2 886	3 061	3 124	3 250

Liitetaulukko 4. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot koulutusasteen mukaan vuonna 2017

Koulutusaste	Lukumäärä			Säännöllisen työajan ansio, euroa/kk			
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Keskiarvo	1. desilli	Mediaani	9. desilli
Koulutusasteet yhteensä	726 447	370 752	355 695	3 631	2 149	3 220	5 563
Perusaste tai tuntematon	54 058	31 790	22 268	3 074	1 918	2 647	4 739
Toinen aste	234 131	118 328	115 803	2 942	1 980	2 620	4 248
Erikoisammattikoulutusaste	12 753	7 236	5 517	3 453	2 292	3 220	4 870
Alin korkea-aste	102 199	40 318	61 881	3 695	2 400	3 321	5 408
Alempi korkeakouluaste	171 531	93 322	78 209	3 666	2 360	3 359	5 322
Ylempi korkeakouluaste	135 269	70 579	64 690	4 785	2 838	4 347	7 150
Tutkijakoulutusaste	16 506	9 180	7 327	5 161	3 499	4 770	7 247

Liitetaulukko 5. Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten lukumäärät lähdeaineiston mukaan vuonna 2017

Aineisto	Palkansaajien lukumäärä korotettuna tutkimuskehikon tasolle		
	Yhteensä	Miehet	Naiset
Yhteensä	726 447	370 752	355 695
Elinkeinoelämän keskusliitto	532 359	264 522	267 836
Tilastokeskus	130 847	81 040	49 807
Avaintyöntajat AVAINTA ry	39 004	13 292	25 712
Kirkon työmarkkinalaitos	12 494	3 861	8 632
Autoalan keskusliitto AKL ry	5 948	4 853	1 094
Autoliikenteen työnantajaliitto ALT ry	3 182	1 903	1 280
Teatterin tiedotuskeskus	2 613	1 280	1 333

Laatuseloste: Yksityisen sektorin palkat

1 Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tilaston tietosisältö ja käyttötarkoitus

Yksityisen sektorin kuukausipalkkatilasto ja tuntipalkkatilasto ovat vuosittain laadittavia tilastoja, jotka kuvaavat ansioita vuoden viimeisellä neljänneksellä. Palkkatilastoja käytetään pääasiassa työehtosopimustoiminnassa. Ansiotasoindeksin lopulliset tiedot ja palkkarakennetilaston tiedot perustuvat osittain yksityisen sektorin palkkatilastojen tietoihin.

Tilastojen perusaineiston muodostavat yksityisen sektorin työnantajajärjestöjen keräämät palkkatilastotiedot sekä Tilastokeskuksen työnantajajärjestöihin kuulumattomilta työnantajilta otostutkimuksella keräämät vastaavat tiedot. Tiedustelu koskee pääsääntöisesti kaikkia otosyritykseen työsuhteessa olevia palkansaajia. Kuukausipalkkaisten tiedot kerätään yhden kuukauden jaksolta ja tuntipalkkaisten pääosin koko vuosineljännekseltä, poikkeuksena Kirkon työmarkkinalaitoksen aineisto, joka on kesäkuulta. Kuukausipalkkatilasto sisältää kokoaikaiset kuukausipalkkaiset palkansaajat. Osa-aikaisiksi luokitellaan palkansaajat, joiden säännöllinen viikkotyöaika on alle 90 prosenttia alan yleisestä työajasta. Tuntipalkkatilasto sisältää kaikki tuntipalkkaiset palkansaajat, jotka ovat olleet työsuhteessa yritykseen tiedusteluajankohdan aikana riippumatta työajan pituudesta. Toimitusjohtajat, harjoittelijat, oppilaat ja palkkaukseltaan poikkeavat eivät sisälly tilastoihin.

1.2 Käytetyt luokitukset, käsitteet ja tilastolliset tunnusluvut

Luokitukset

Tilaston perusaineistoa täydennetään Tilastokeskuksen ylläpitämillä luokituksilla ja tutkintorekisterin tiedoilla. Seuraavassa kuvaus käytetyistä luokituksista:

Ammattiluokitus: Tilastossa on käytössä Ammattiluokitus 2010 (AML 2010), joka perustuu Euroopan Unionin yhteiseen ammattiluokitukseen ISCO-08:aan. Kyseinen luokitus on ollut käytössä vuodesta 2010.

Koulutusluokitus: Tilastossa on otettu käyttöön kansallinen, uudistettu, koulutusluokitus 2016. Luokitus pohjautuu Unescon International Standard Classification of Education 2011 (ISCED 2011) -luokitukseen. Koulutusasteeksi luokitellaan perusaste, mikäli palkansaajalta puuttuu koulutustieto. Tiedot ulkomailla suoritetuista tutkinnoista usein puuttuvat, jolloin henkilön koulutusasteeksi määrittäyty perusaste.

Toimialaluokitus: Tilaston tuotannossa on käytössä Toimialaluokitus 2008 (TOL 2008), joka perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen (NACE Rev. 2).

Käsitteet

Kuukausipalkkatilasto

Kuukausipalkkatilaston ansiokäsitteenä on säännöllisen työajan ansio, joka sisältää seuraavat palkkaerät: peruskuukausipalkan sisältäen henkilökohtaisen ja palvelusvuosilisän, vuoro-, ilta- ja yötyölisän sekä säännöllisen sunnuntaityön korvauksen, luontoisetujen verotusarvon ja provision/myyntipalkkion keskimäärin kuukaudessa. Säännöllisen työajan ansio voidaan laskea myös tulospalkkioiden kanssa.

Tuntipalkkatilasto

Tuntipalkkatilastossa ansiokäsitteinä on säännöllisen työajan ansio ja kokonaisansio. Ansiotiedot esitetään laskettuina tehtyä työtuntia kohti. Tehdyllä työajalla tarkoitetaan sitä työaikaa, jolloin palkansaaja on tehnyt varsinaisia työtehtäviään. Tehtyihin työtunteihin lasketaan aika-, urakka- ja palkkiotyön tehdyt työtunnit sekä sunnuntai- ja ylityötunnit.

Säännöllisen työajan ansio sisältää aika-, urakka- ja palkkiotyöstä säännölliseltä tehdyltä työajalta maksettujen palkkojen lisäksi työaikaan liittyvät lisät (esim. vuorotyö- ja olosuhdelisät) ja muut erilliset lisät (esim. työajan lyhentämiskompensaatio). Työajan lyhentämisistä maksettava kompensaatio on mukana niiden alojen osalta, joissa se maksetaan erillisenä palkanosana jokaisen palkanmaksun yhteydessä. Säännöllisen työajan ansioon sisältyvät tässä tilastossa myös sunnuntai- ja ylityöpalkan perusosat, mutta

ei korotusosia. Kokonaisansio sisältää edellisten lisäksi sunnuntai- ja ylityöpalkan korotusosat sekä luontoisedut ja suorituspalkat/provisiot.

Tilastolliset tunnusluvut

Keskiarvo on ositekohtaisilla korotuskertoimilla painotettu keskiarvo.

Keskihajonta kuvaa havaintoarvojen poikkeamaa keskiarvosta.

Desiili ilmoittaa muuttujan arvot, joiden alapuolelle jakaumasta jää 10, 20, ..., 90 prosenttia havainnoista. Esimerkiksi 1. desiilin mukaisen ansion alittaa 10 prosenttia havainnoista, 5. desiilin (mediaanin) 50 prosenttia ja 9. desiilin mukaisen ansion alle jää 90 prosenttia havainnoista. Mediaani on siis suuruusjärjestykseen asetettujen havaintoarvojen keskimäinen arvo, joka soveltuu keskiarvoa paremmin jakauman keskikohtaa mittaavaksi luvuksi, sillä palkkajakaumat ovat yleensä oikealle varsin vinoja.

1.3 Lait ja asetukset

Tiedonantovelvollisuus perustuu tilastolakiin (280/2004). Tilastotarkoituksiin kerättävät tiedot ovat lain mukaan salassa pidettäviä. Tilastokeskus käyttää tietoja tilastojen laatimiseen ja tutkimukseen. Tilastokeskus voi luovuttaa tietoja ainoastaan tieteellisiä tutkimuksia ja tilastollisia selvityksiä varten siten, että aineistoista on poistettu tiedot, joiden avulla yksittäinen henkilö tai yritys olisi mahdollista tunnistaa. Tietojen käsittelyyn tilastoja tuotettaessa sovelletaan tilastolain lisäksi henkilötietolakia sekä lakia viranomaisen toiminnan julkisuudesta. Tietosuojavaatimukset rajaavat sen, mitä tietoja voidaan kerätä, miten tietoja voidaan käsitellä ja missä muodossa julkaista.

2 Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

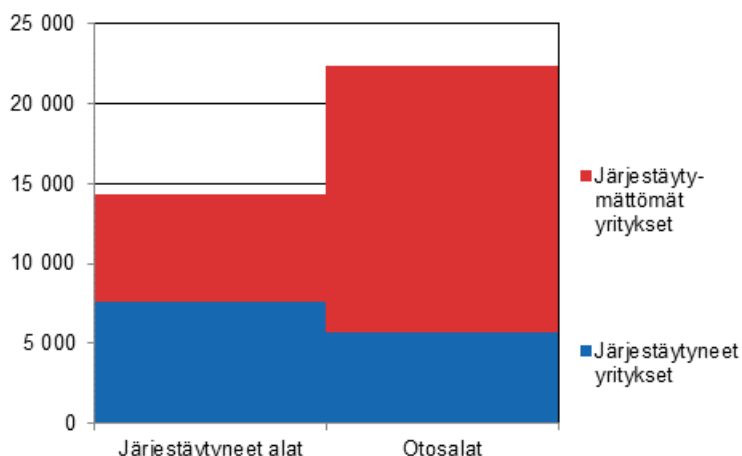
2.1 Tutkimus- ja otoskehikko ja otos: yksityinen sektori

Työnantajajärjestöt keräävät palkkatilastojen perustiedot omilta jäsenyrityksiltään. Tilastokeskus täydentää tietoja järjestäytymättömiä yrityksiä koskevalla otoskyselyllä. Lisäksi Tilastokeskus kerää Avainta ry:n ja Maaseudun työnantajaliiton jäsenyritysten palkkatiedot.

Tutkimuskehikon muodostamista varten poimitaan yritysrekisterin palvelutietokannasta aktiiviset yritykset (ml. liikelaitokset ja seurakunnat), joilla on palkattua henkilökuntaa vähintään 5 palkansaajaa. Tutkimuskehikon ulkopuolelle rajataan sektoriluokituksen mukaan valtionhallinto, paikallishallinto, kunnat, kuntayhtymät, kansainväliset järjestöt ja kotitaloudet sekä kotipaikaltaan Ahvenanmaan maakunnan yritykset.

Tutkimuskehikosta muodostetaan otoskehikko, johon poimitaan otostoimialoilla toimivat järjestäytymättömät yritykset. Otostoimialat määrittyvät peittävyystarkastelun kautta: Tilastokeskus poimii otoksen matalan järjestäytymisasteen toimialoilta, joissa järjestäytyneiden yritysten palkansaajien osuus on alle 70 prosenttia.

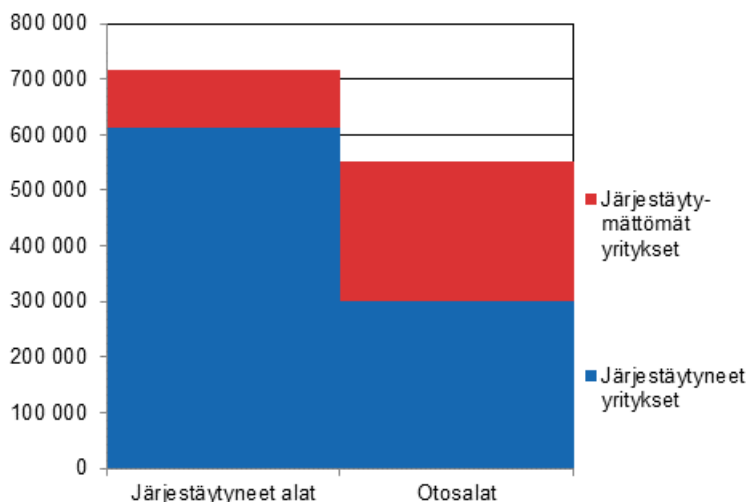
Tutkimuskehikon yritysten lukumäärät vuonna 2017

Otanta-asetelma on ositettu ryväotanta. Otantamenetelmänä käytetään yksinkertaista satunnaisotantaa palauttamatta. Poimintayksikkönä on yritys ja ositusperusteina ovat toimiala ja yrityksen henkilöstömäärällä mitattu kokoluokka. Poimintatodennäköisyys vaihtelee kokoluokan ja toimialan mukaan.

Työnantajajärjestöjen keräämässä palkka-aineistossa oli vuonna 2017 noin 9 500 yritystä, jotka tahdistuivat tutkimuskehikkoon (työnantaja-aineistoihin sisältyy myös tutkimuskehikon alipeittoon kuuluvia yrityksiä sekä kehikon ulkopuolisia, mm. alle 5 palkansaajan yrityksiä). Näissä oli noin 867 000 palkansaajaa. Tilastokeskuksen palkkatiedusteluihin vastasi noin 2 200 yritystä, joiden palveluksessa oli noin 92 000 palkansaajaa. Otostiedustelun vastausprosentti oli 81,7.

Tutkimuskehikon yritysten palkansaajien lukumäärät vuonna 2017

2.2 Estimointi: yksityinen sektori

Sekä otoksella kerätyt että työnantajajärjestöistä saadut palkkatiedot korotetaan tutkimuskehikon tasolle käyttämällä ns. Särndalin suhde-estimaattoria, jossa aineiston ulkopuolisena lisämuuttujana käytetään yritysrekisterin palkansaajien lukumäärätietoa.

Parametrien estimointi suoritetaan erikseen otosyritysten ja järjestäytyneiden yritysten palkka-aineistoille. Järjestäytyminen määritetään tilastoajankohdan mukaisesti. Koska tutkimuskehikko poimitaan ennen tilastoajankohtaa, järjestäytyneiden yritysten kehikkoon jälkiositetaan ne alkuperäisessä kehikossa

järjestäytymättömiksi luetut yritykset, joiden palkkatiedot sisältyvät työnantajajärjestöjen keräämään aineistoon.

3 Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Otosaineiston osalta tietoihin sisältyy otantavirhettä. Tilastokeskuksen keräämän otosaineiston tavoin myös työnantaja-aineistot korotetaan kehikon tasolle ja niissä vaihtuu sekä yrityksiä että palkansaajia vuosittain, mikä aiheuttaa ansiotasoon ylimääristä vaihtelua. Lisäksi virheitä saattaa syntyä tiedonantajien ja tiedontoimittajien taholta sekä tietojen käsittelyssä Tilastokeskuksessa. Ansiotietoihin sisältyvä virhe on kuitenkin alle 3 prosenttia toimialan 2-numerotasolla.

Kuukausipalkkaisilla säännöllisen kuukausipalkan 95 prosentin luottamusvälit ovat

teollisuudessa 4042 +-87 euroa (+-2,2 %),

palvelualoilla 3507 +- 43 euroa (+-1,2 %),

maa- ja metsätaloudessa 3257 +- 112 euroa (+-3,3 %).

Tuntipalkkaisilla vastaavasti säännöllisen tuntipalkan 95 prosentin luottamusvälit ovat

teollisuudessa 16,63 +- 0,20 euroa (+- 1,2 %),

palvelualoilla 14,66 +- 0,49 euroa (+- 3,2 %),

maa- ja metsätaloudessa 13,30 +- 0,52 euroa (+-3,8 %).

4 Julkaisun tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yksityisen sektorin palkkatilastot laaditaan vuosittain ja julkaistaan Tilastokeskuksen kotisivujen Tuorein tilasto -palvelussa.

5 Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Palkkatilastojen [kotisivulla](#) on tilastojen tuoreimmat julkistukset ja julkaistut taulukot yksityisen sektorin palkoista ammattiluokituksen, koulutuksen ja iän mukaan. Kotisivuilta löytyvät myös yksityisen sektorin palkkatiedustelujen [täyttöohjeet](#), [lomakkeet](#) ja [käytetyt ammattinimikkeistöt](#). Palkkatilastojen tuotannossa käytettävistä metatiedoista saa pyydettäessä tietoa yksityisen sektorin palkkatilastosta.

6 Tilastojen vertailukelpoisuus

Yksityinen sektori

Tilaston otosta päivitetään vuosittain. Alle 80 työntekijän yritysten ositteita rotatoidaan siten, että kolme neljäsosaa yrityksistä on samoja kuin edellisenä vuonna. Vuoden 2015 otokseen otettiin mukaan toimialat vesiliikenne ja muu teollisuus. Otoksesta poistettiin toimiala koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus. Vuoden 2009 tilastoon tehtiin otosuudistus, joten vuodesta 2009 alkaen tuotetut tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.

Vuoden 2005 tilastoon tehtiin otos- ja menetelmäuudistus, joten tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden. Tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat myös vuodesta 2005 lähtien työnantaja-aineistoon tehty korotus ja osa-aikaisuus -käsitteiden muutokset.

Säännöllisen työajan ansio on julkaistu vuoteen 2003 saakka tulospalkkioiden kanssa ja sen jälkeen ilman tulospalkkioita.

Avaintyönantajat Avainta ry:n palkkatiedot

Avaintyönantajat ry:n palkkatiedot siirtyivät tilastovuodesta 2016 lähtien Tilastokeskuksen kerättäviksi. Tämä voi vaikuttaa palkkatilaston vertailukelpoisuuteen palvelualojen ammasteissa aiempiin vuosiin verrattuna.

Maatalouden palkkatilasto

Maatalouden palkkatilastotietoja on kerätty vuodesta 1924 lähtien. Tilastokeskus käytti 1993–2013 maataloustyöntekijöiden palkkatilastoinnissa Maaseudun Työntantajaliiton jäsenyrityksiltään keräämää palkkatilastoaineistoa.

Vuoden 2005 neljännellä neljänneksellä maatalouden palkkatilaston säännöllisen työajan ansiokäsite muuttui, joten tiedot eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.

Vuodesta 2014 lähtien maatalouden tiedot on kerätty otostiedustelulla. Otoksella saadut tiedot eivät ole vertailukelpoisia aiempiin vuosiin nähden.

Metsätyöntekijöiden palkkatilasto

Metsätyöntekijöiden palkkatilastotietoja on kerätty vuodesta 1920 lähtien. Tilastokeskus aloitti tietojen keräämisen vuonna 1984, joten tiedot eivät ole vertailukelpoisia sitä aiempiin vuosiin nähden. Tilasto on keskeinen metsätyöntekijöiden palkkoja kuvaava tilasto, eikä muita vastaavia tietoja tuoteta.

Vuoden 2006 neljännen neljänneksen metsäpalkkatilastoon tehtiin menetelmämuutos, joten tiedot eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin neljänneksiin nähden.

Vuodesta 2012 alkaen metsätyöntekijöiden palkkakäsitteet ovat samat kuin muilla yksityisen sektorin palkkatilastojen toimialoilla, joten tiedot eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.

7 Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Yksityisen sektorin palkkatiedot perustuvat sekä työnantajajärjestöjen jäsenyritysten että Tilastokeskuksen oman otosaineiston tietoihin. Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) julkaisee vuosittain palkkatilastokatsauksen jäsenyritystensä palkoista. Erot EK:n ja Tilastokeskuksen tiedoissa johtuvat tilastojen erilaisesta peittävydestä ja käytetyistä menetelmistä.

Metsätyöntekijöiden palkansaajien lukumääriä koskevia tilastoja julkaistaan lisäksi Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastossa (vuositilasto) ja työvoimatutkimuksessa (kuukausitilasto). Rajauksista ja keruumenetelmien eroista johtuen tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Palkkarakennetilasto julkaisee vuosittain palkkatietoja sekä yksityiseltä että julkiselta sektorilta. Palkkarakennetilastossa eri sektorien ja palkkausmuotojen (kuukausi- ja tuntipalkkaiset) väliset tiedot ovat vertailukelpoiset.

Ansiotasoindeksi kuvaa palkkojen kehitystä sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Yksityisen sektorin palkansaajien lukumäärä- ja ansiotietoja on saatavissa myös työssäkäyntitilastosta. Ansiokäsitteenä on valtion veronalaiset ansiotulot vuodessa.

Lisätietoja

Heli Udd 029 551 3522

Olli Ruuska 029 551 3274

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

palkat.yksityinen@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Yksityisen sektorin palkat 2017, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3894 (pdf)
ISBN
978-952-244-127-0 (pdf)